

Små verkstäder - tillsynsprojekt 2009

En rapport från Miljöförvaltningen

Anna Vestman

December 2009

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
1 Projektbeskrivning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Syfte och mål.....	5
1.3 Genomförande och metod.....	5
1.4 Deltagare i projektet.....	5
1.5 Avgifter.....	6
2 Resultat.....	6
3 Slutsatser och åtgärder.....	9

Sammanfattning

Ett tillsynsprojekt genomfördes under 2009 med fokus på små verkstäder. Projektet var en fortsättning på den kontinuerliga tillsynen av dessa. Som små verkstäder räknas både bil- och andra verkstäder som inte är tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Inspektioner genomfördes på 82 verksamheter. Syftet var att med utgångspunkt från verksamheter som utför lackeringsarbeten hitta verksamheter som inte besökts tidigare och att inspektera dessa. Tillsynsfokus låg på avfalls- och kemikaliehantering.

Samtliga verksamheter har tillsammans med den muntliga informationen vid tillsynsbesöket fått skriftlig information om exempelvis hantering av farligt avfall och kemikalier.

Ett trettiotal nya verksamheter påträffades under tillsynskampanjen och de flesta som ingått i årets kampanj har inte blivit inspekterade tidigare.

Den vanligaste bristen är obefintlig eller felaktig märkning av kärl som innehåller farligt avfall. Mer än hälften av objekten fick anmärkningar på detta. Nästan lika många verksamheter, 45 %, förvarar sina kemikalier på ett sådant sätt att det finns risk för att ett läckage/spill når avlopps- eller dagvattenbrunn eller oskyddad mark. Även det farliga avfallet förvaras hos många på ett olämpligt sätt, nära en tredjedel fick anmärkning. Hos de bilverkstäder som har oljeavskiljare upptäcktes att många inte sköter sin avskiljare på rätt sätt. Ofta består bristen i att oklarheter kring ansvarfördelning mellan verkstad och fastighetsägare gjort att avskiljaren inte tömts på flera år eller att larmet inte kontrollerats. De övriga anmärkningarna beror främst på kunskapsbrist och vid rapporttillfället har de flesta rättats till. Inga förelägganden har hittills utfärdats inom kampanjen. Vi kunde tydligt se att hos de fåtal verksamheter som ingått i tidigare års tillsynskampanjer var kunskapen om hur kemikalier och avfall ska hanteras överlag var klart bättre än de som aldrig tidigare inspekterats.

Många av verkstäderna, främst bilverkstäder, är små och konjunktur känsliga företag. Det gör att den information som tillsynsmyndigheten kan bidra med vid en inspektion ofta försvinner vid ägarbytet. Regelbundna tillsynskampanjer med platsbesök är därför nödvändiga för att minska risken för påverkan på miljön. Antalet verkstäder i Stockholm som inte inspekterats de senaste åren är fortfarande stort och därför kommer liknande kampanjer att bedrivas även i fortsättningen. Målsättningen är att ca 100 små verksamheter ska besökas per år vilket gör att tillsynsintervallet för en verkstad blir ungefär fem år.

Tillsynen av små verkstäder kommer som ett resultat av rapportens slutsatser att vara fortsatt prioriterat.

1 Projektbeskrivning

1.1 Bakgrund

Stockholm har uppskattningsvis ca 500 små verkstäder. Det rör sig om mestadels mekaniska verkstäder och bilverkstäder. Målsättningen är att dessa ska få ett tillsynsbesök ungefär vart femte år. För att klara det ska ca 100 inspektioner göras per år. Pga. förändringar i personalstyrkan kortades projektet ner för år 2009. Projektet är en del av förvaltningens löpande tillsyn av miljöfarlig verksamhet och en fortsättning på tidigare års projekt riktade mot små verkstäder. Hantering av lösningsmedel innebär både en miljöpåverkan och risk för luktstörning i närbelägna bostäder och andra verksamheter. Därför prioriterades tillsynsbesök under 2009 hos de verksamheter som utför lackering. Under 2010 fortsätter Miljöförvaltningen att inspektera små verkstäder.

1.2 Syfte och mål

- Kontrollera att miljöbalkens bestämmelser efterlevs på mindre verkstäder med tonvikt på farligt avfall och kemikalier
- Granska lösningsmedelshanteringen hos små verkstäder som utför lackering.
- Inventera för att hitta tidigare okända verksamheter och uppdatera förvaltningens ärendehanteringssystem Ecos genom att ta bort små verkstäder vars verksamhet upphört.
- Genom att inspektera och dela ut skriftlig information förbättra egenkontrollen för hanteringen och förvaring av farligt avfall och kemikalier så att riskerna för utsläpp till luft, mark och vatten minskar.
- Säkerställa likabehandling av branschens verksamhetsutövare genom att kontrollera att inklassning för fast avgift respektive timavgift är korrekt.

1.3 Genomförande och metod

Till skillnad mot tidigare tillsynskampanjer riktade mot små verkstäder har 2009 års projekt inte fokuserat på något speciellt geografiskt område. Istället har utgångspunkterna varit de små verkstäder som utför lackering. Övriga verkstäder har sedan valts ut som ligger i anslutning till lackerarna. Inspektionerna genomfördes vid både oanmälda och föranmälda besök. Nya verksamheter upptäcktes genom dörrknackning och sökning via Eniro. Inspektionerna har utgått från en checklista. Efter genomgång av verksamheten presenterades resultatet för den ansvarige och eventuella åtgärder diskuterades. Inspektionsprotokoll har skickats/lämnats till varje besökt objekt.

Samtliga verksamheter har fått skriftlig information framtagen av Miljöförvaltningen. Energi och transporter tas alltid upp som en diskussionspunkt.

1.4 Deltagare i projektet

Projektet har genomförts av Anna Vestman, Evin Saleh, Björn Johnsson och Ronny Enmark på avdelningen Plan och miljö, Miljöförvaltningen.

1.5 Avgifter

Tillsynen finansierades med timavgifter. I kampanjen har också ingått åtta verksamheter som betalar fast årlig avgift och där finansierar årsavgiften den tillsyn som bedrivits på dessa.

2 Resultat

Inom ramen för 2009 års verkstadsprojekt besöktes 82 verksamheter varav 28 utför lackering. Storleken på verksamheterna har oftast varit mellan en och fem anställda. Samtliga verksamheter hanterar, i varierande omfattning, kemikalier och/eller farligt avfall. Merparten av de besökta verksamheterna är bil/fordonsverkstäder.

Ett trettiotal nya verksamheter upptäcktes. Det konstateras även att några hade upphört och de kunde avregistreras i förvaltningens ärendehanteringssystem. Inga nya verksamheter som uppfyller anmälningsplikten enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd upptäcktes. Däremot visade det sig att några av verkstäderna är så stora att de från och med 2010 kommer att omfattas av fast årlig tillsynsavgift. Gränsen går vid fler än fem anställda.

Den vanligaste bristen är märkning av kärl som innehåller farligt avfall. Drygt hälften av objekten fick anmärkning på detta. Nästan lika många verksamheter, 45 %, förvarar sina kemikalier på ett sådant sätt att det finns risk för att ett läckage/spill når avlopps- eller dagvattenbrunn eller oskyddad mark. Även det farliga avfallet förvaras hos många på ett olämpligt sätt, 30 % fick anmärkning. Hos de bilverkstäder som har oljeavskiljare upptäcktes att många inte sköter sin avskiljare på rätt sätt. Ofta består bristen i att oklarheten kring ansvarfördelning mellan verkstad och fastighetsägare gjort att avskiljaren inte tömts på flera år eller att larret inte kontrollerats.

De flesta bristerna är avhjälpna vid rapporttillfället. Verksamhetsutövarna har informerats om sitt ansvar för sin verksamhet genom egenkontroll vilken i dessa fall varit otillräcklig.

Resultatet av tillsynen sammanställs i tabellen nedan. Ansvar för skötsel av oljeavskiljare har endast angetts i de fall där det noterats en brist i skötseln av den.

Besökta verksamheter och resultat:

Objektsnamn	Brister i märkning av farligt avfall	Brister i förvaring av farligt avfall	Brister i förvaring av kemikalier	Brister i skötsel av oljeavskiljare	Ansvar för skötsel av oljeavskiljare
Agant Försäljnings AB		X			
Bohab maskinkomponenter AB	X				
Barkarby Bil AB					
Västerorts Bilservice AB					
Lennarts Plåt & Lack AB	X	X	X		
Lidingö Billackering AB					
HAFO Geo-Service AB	X				
NHL Snickerier AB					
Kista Bilvård					
Lackoteket					
Spånga Bilverkstad					
Rålambshovs snickeri	X		X		
Cangrens Bilverkstad	X				
Kents Bilplåt i Solna	X		X	X	Fastighets-ägaren
Hald & Tesch Brand			X		
Sveaplan Bil Plåt Och Lack			X		
Lagerstedts Bil					
Karlsson o Söderman Bilservice	X	X			
Rekab i Sverige			X	X	U
Ranhammar Lack och Laminering					
Power Car Service	X	X		X	Fastighets-ägaren
Postens Bilverstad Årsta					
Kihlströms Bilverkstad	X	X	X		
Ramirent Årsta		X		X	Verksamhets-utövaren
Sarandi Verkstadsproduktion & Service	X				
Killes Bil & Plåt	X				
MLM AB	X				
Hammarby Hårdverkstad			X		
Snickman Produktion					
Classic Bilvård & Service			X	X	Verksamhets-utövaren
Västberga Bil & Kaross	X	X	X	X	Verksamhets-utövaren
BDT Bilservice	X		X	X	Verksamhets-utövaren
Mälarlack	X	X	X		
SKB Bilverkstad	X				
AMJ Lackcenter	X				
Svenska Bil Ulvsunda		X	X		
Spånga Bil & Motor	X	X	X	X	Verksamhets-utövaren
TK-Sliptjänst			X		
Vianor		X	X		
Gnistproduktion i Bromma AB	X				
Frikab Produktion	X				
Örby MC	X				
K Rehnbergs Bilrep Plåt & Lack					
Normec Tec	X				
Geomek	X	X	X		

Objektsnamn	Brister i märkning av farligt avfall	Brister i förvaring av farligt avfall	Brister i förvaring av kemikalier	Brister i skötsel av oljeavskiljare	Ansvar för skötsel av oljeavskiljare
Bilservicegruppen	X	X	X	X	Fastighets-ägaren
Bilvårdsspecialisterna i Västberga			X	X	Fastighets-ägaren
Exclusive Cars	X	X	X	X	Verksamhets-utövaren
Fronnå & Klarby Lack			X		
M G Bilvård			X		
Nåkab	X	X	X		
Orazio Bil & Plåt	X	X	X	X	Fastighets-ägaren
Proffslack		X	X	X	Verksamhets-utövaren
Spånga bensin	X		X		
Carwash city					
V-k El- & Bilservice					
Vasilis EL-Gummi	X				
Klara Taxi					
Monster Motor HB	X				
Alexandra Engineering					
Bilcenter i Vårberg	X				
Securitas	X	X	X	X	U
Sveavägens Tyska Bil	X	X	X		
Mint Condition Stockholm			X		
Pipersgaraget AB			X		
Lämmel-Calles Bilservice	X	X			
CCC Bilverkstad	X		X		
Sweden Custom Cars	X				
Svensk bevakningstjänst			X	X	Verksamhets-utövaren
Ahlstrands Snickeri		X			
Hammarby Marinservice					
Bilvårdsteknik				X	Fastighets-ägaren
Ulvunda inredningssnickeri	X				
Edquist Lackering AB			X		
Hallbergs Plåt & Lack			X	X	Fastighets-ägaren
Bilia Öst Vinsta	X	X	X		
Combi-Lack	X	X			
Hammarby Industrilackering	X				
Din Bil Hammarby	X	X	X	X	Fastighets-ägaren
Stockholms industrilack	X	X			
Högdalens skadecenter	X		X		

X innebär att verksamheten fått ett påpekande eller en anmärkning under aktuell rubrik.

U innebär att frågan om ansvar är under utredning.

3 Slutsatser och åtgärder

Verksamheterna som besökts är i de flesta fall små men alla hanterar kemikalier och farligt avfall. Många har brister i sin hantering av kemikalier och farligt avfall. Egenkontrollen är i dessa fall otillräcklig men bristerna i egenkontrollen och i hantering/förvaring är i de flesta fall enkla att rätta till. Tillsynen leder till att många brister avhjälpas och därmed minskar riskerna för miljöpåverkan på mark, luft och vatten i Stockholm.

Vi vet inte hur stora mängder kemikalier och farligt avfall som verkstäderna i Stockholm tillsammans hanterar årligen, men det är betydande mängder. Riskerna för påverkan på miljön genom läckage och andra utsläpp är stor. För att förebygga detta måste förvaringen ske på ett betryggande sätt.

Ett fåtal av de besökta verksamheterna har ingått i tidigare års tillsynskampanjer. Där kunde vi se att kunskapen om hur kemikalier och avfall ska hanteras överlag var klart bättre än de som aldrig tidigare inspekterats. Många av verkstäderna, främst bilverkstäder, är små och konjunktur känsliga företag. Det gör att den information som tillsynsmyndigheten kan bidra med vid en inspektion ofta försvinner vid ägarbytet. Regelbundna tillsynskampanjer med platsbesök är därför nödvändiga för att minska risken för påverkan på miljön. Antalet verkstäder i Stockholm som inte inspekterats de senaste åren är fortfarande stort och därför kommer liknande kampanjer att bedrivas även i fortsättningen. Målsättningen är att ca 100 små verksamheter ska besökas per år vilket gör att tillsynsintervallet för en verkstad blir ungefär fem år.

En notering av administrativ art är att vissa – ganska stora – verksamheter med nuvarande taxetillämpning anses täckas in av årsavgift för annan miljöfarlig verksamhet på platsen. Exempel på detta kan vara att tillsynsavgift tas ut för biltvätt medan det samtidigt bedrivs såväl bilverkstad som lackeringsverksamhet inom samma anläggning. Miljöförvaltningen anser att detta förhållande bör belysas i kommande taxeöversyn.

Resultatet från denna kampanj delges deltagande verksamheter, Stockholm Vatten, Trafik- och renhållningsnämnden samt branschföreningar.